Algemene beschouwingen Kadernota 2025 CDA Urk

Inleiding

Voorzitter, als CDA-fractie zijn wij onverminderd dankbaar en tevreden dat wij deel uit mogen maken van de huidige coalitie. Met respect voor elkaars identiteit komen we samen verder in het belang van ons dorp. Veel wordt bereikt en nieuwe wegen worden ingeslagen, zoals bij het beleid rond de jeugdhonken; we komen daar straks nog uitgebreid op terug. Dat ook de inbreng van de oppositie gewaardeerd wordt, mag blijken uit het flinke aantal moties vanuit oppositiefracties die raadsbreed werden ondersteund. Een goed voorbeeld daarvan was de motie van de PVV over steunbetuiging aan de Joodse gemeenschap in Nederland, met aandacht voor het toenemende antisemitisme. Die heeft landelijk veel waardering en weerklank opgeroepen.

Het is een open deur om te zeggen dat we in een ongekend spannende tijd leven. Bijna alle politieke beleidsdimensies staan onder hoogspanning: wereldwijd, Europees en landelijk. In het kielzog daarvan staat ook onze lokale gemeenschap voor vele uitdagingen en voor ons als raadsleden uit zich dat in grote politieke drukte en druk. Maatschappelijke spanningen worden doorvertaald naar de politieke arena, zoals rond de woningnood en de energietransitie. Daarom is het misschien goed om een relativerende uitspraak van Churchill in herinnering te brengen: ik heb het zo druk dat ik geen tijd heb om me zorgen te maken.

Voordat we ingaan op de verschillende programma's allereerst een opmerking over de redactie van de Kadernota: net als vorig jaar sluit de indeling van de Kadernota niet aan bij het Coalitieakkoord en CUP. Het lijkt ons goed om bij de doorontwikkeling van de werkwijze van de raad en de evaluatie van de vergaderstructuur ook aan dit soort zaken aandacht te besteden. Voor nu zullen wij de volgorde zoals we die bepaald hebben in het Coalitieakkoord volgen in ons betoog.

1. **De basis op orde.**

Voor de gemeenteraad is een belangrijk aspect van de basis op orde, als wij kunnen beschikken over een ***griffie*** die qua omvang en organisatie voldoet aan de eisen van de tijd. Wij zijn heel blij dat we met de aanstelling van Andries een dynamische kracht in ons midden hebben, die de vele facetten van het raadswerk zal kunnen optimaliseren. Daarbij hopelijk binnenkort geassisteerd door een raadsadviseur/plaatsvervangend griffier. De raad zal daar in de RV van 4 juli een besluit over nemen. In ieder geval kunnen we vanavond na de beraadslagingen over de Kadernota met een gerust hart afscheid nemen van Rick…, en Rick van ons.

Als volgende punt willen wij ingaan op het onderwerp ***Versterking positieve initiatieven Veilig uitgaan.*** Politiek draait om het maken van keuzes. Wat betreft Veilig Uitgaan, was een beslissing noodzakelijk. Hoewel deze keuze niet eenvoudig was en

eerder aanvoelde als het kiezen tussen drie kwaden, zijn we blij dat we als voltallige raad een richting hebben gekozen en deze stap hebben gezet. In delen van de publieke opinie wordt de keuze die onze raad bij dit onderwerp heeft gemaakt weggezet als een 'lobby van de legale horeca'. Er wordt sceptisch gesproken en geschreven over de slagingskans van het nieuwe beleid. Wij willen daar het volgende over zeggen:

Ten eerste: Het uitgaansleven op Urk moet veilig zijn en afgestemd op verschillende doelgroepen en wensen. Elkaar ontmoeten is belangrijk, en ook de jeugdhonken spelen hierin een essentiële rol. Deze honken maken deel uit van de Urker cultuur en stammen uit de tijd dat vrienden samenkwamen op de kotters in de haven. Het ontmoeten van vrienden op deze manier heeft zijn voordelen. Wat het CDA betreft is het doel van het beleid niet om deze te laten verdwijnen, maar om een goede balans te vinden. De mix van maatregelen is daarom belangrijk. Daarin zit ook een belang voor de horeca om in positie gebracht te worden om met alternatieven te kunnen komen. Door jarenlange ongelijke concurrentie is dit stil blijven liggen. We zien dat het uitgaansleven maar voor een klein deel van onze jeugd aantrekkelijk is. Ook de jeugdhonken bieden niet voor al onze jeugd een gewenste uitgaansmogelijkheid. Zonder de mix van maatregelen en een versterking van de positie van de horeca kunnen we, volgens het CDA, blijven wachten op meer diversiteit en alternatieven voor uitgaansmogelijkheden, en zullen deze uitblijven. Het gaat om de kern: samenspel. Alle partijen hebben daarin een rol en een taak: jongeren, ouderen en ouders, ondernemers en maatschappelijke instellingen.

Ten tweede: wij zijn blij dat er nu een gemeenteraad is die de handen uit de mouwen wil steken om het Veilig Uitgaan op Urk aan te pakken. Dit is te lang genegeerd, waardoor misstanden zijn ontstaan en gevaarlijke ongelukken 'goed', tussen aanhalingstekens, zijn afgelopen. Bij het maken van een keuze zoals deze kun je natuurlijk niet verwachten dat de steun vanuit de gehele samenleving automatisch zal volgen, en dat is ook prima, want daarvoor staan wij als bestuur immers aan de lat. Desondanks zullen wij op dit dossier een positieve en constructieve koers blijven aanhouden en vooral consistent blijven. Politiek is soms ook de rug recht houden en lef tonen. De redenen, doelgroepen en doelen waarvoor we nieuw beleid zijn aangegaan, vragen daarom. We hopen op een succesvolle pilot en uiteindelijk een goede balans, hopelijk al over twee jaar, maar in ieder geval op beweging op dit vlak in de goede richting.

Om tot die goede balans te komen met een gezonde mix van uitgaansalternatieven zijn ***positieve initiatieven*** vanuit de samenleving voor Veilig Uitgaan/Durf cruciaal. Ruimte voor de jeugd! De raad heeft daar in haar vergadering van 28 maart al eenmalig middelen voor beschikbaar gesteld op voorstel van het college. Wij willen dit graag op de voet volgen. Vandaar onze vragen: hoeveel ideeën zijn al aangedragen; hoeveel ideeën zijn door de selectie gekomen en kunnen binnenkort starten? Onze zorg is dat goede ideeën door een gebrek aan middelen het bijltje er na een jaar weer bij neer moeten gooien. Terwijl we nu een cultuuromslag in gang moeten zetten die meerdere jaren gaat duren. Natuurlijk zou het mooi zijn als organisatoren op een geven moment kunnen zeggen: hulp is niet meer nodig. Als dat niet lukt willen wij graag bevorderen dat initiatieven structureel aangeboden kunnen worden als daar breed maatschappelijk draagvlak voor is. Maar daarvoor is eerst evaluatie nodig van de respons uit de samenleving, om met goed uitvoerbare plannen met meerwaarde te komen. Daarover willen wij een **motie** indienen.

Tenslotte wat dit onderwerp betreft; als sluitstuk van dit beleid is in het kader van ***handhaving*** een belangrijke taak weggelegd voor onze nieuwe burgemeester. Er zal het nodige op hem afkomen. Maar niet voor niets staat er in de profielschets voor de nieuwe burgemeester, zoals die door de brede gemeenteraad is vastgesteld: "De gemeenteraad steunt de burgemeester in de uitvoering van wettelijke taken." Het zal aankomen op een energieke balans van daadkracht en diplomatie. Medewerkers moeten daar goed op getraind worden, zeker als ze van buiten ons dorp komen en de Urker cultuur niet kennen.

2. Wonen

Voorzitter, in de raadsvergadering van 16 mei heeft de raad een uitermate belangrijke motie aangenomen: ***Wonen 2.0***. Daarin wordt het college verzocht ernaar te streven dat iedereen een gepaste woning kan vinden, en de inhaalslag/interventie te prioriteren als voornaamste opdracht, bovenop de reguliere woningbouw. Het college wordt verzocht om tot het uiterste te gaan om het woningtekort van 500 woningen binnen 10 jaar op te lossen. Wij beseffen dat deze wensen van de raad een groot beroep doen op de ambtelijke inzet en het improvisatievermogen van de organisatie. We kunnen ons voorstellen dat de ambtelijke staf wel eens sputtert in de trant van: mooie motie van de raad, maar is die ook uitvoerbaar? Dan is het aan het college om daarover eerlijk de dialoog aan te gaan met de raad. Gezien de positieve reactie van het college op de motie Wonen 2.0 en de onderlinge samenspraak daarover gaan we ervan uit dat deze uitvoerbaar is. Niet voor niets staat er in het dictum, dat het college verzocht wordt de raad te consulteren op het moment dat extra kaders, middelen en/of drastische keuzes nodig zijn om de geformuleerde doelstellingen te realiseren. Daar gaan we voor.

Ook voor het CDA was het een teleurstelling dat de **eigen Urker *aannemers*** buiten de boot vielen bij de eerste uitgifte van grond in de Zeeheldenwijk. We zitten met veel belangstelling te wachten op de evaluatie van de gang van zaken rond de uitgifte. Wat zijn de *lessons learned* vragen wij ons af, zowel voor de gemeente als voor de bedrijven zelf. Over dat laatste gaan wij niet als raad, dat ligt buiten onze cirkel van invloed, zoals zoveel zaken wat de woningbouw betreft. Maar naar de lessen voor toekomstig beleid van de gemeente zijn wij zeer benieuwd. Misschien kan het college vandaag een tipje van de sluier oplichten?

In de Kadernota worden voor 2025 en 2026 gelden opgevoerd voor ***Visievorming Nieuw wonen / Nieuw werken***. Dit is conform het gestelde in het coalitieakkoord waarin het college gevraagd wordt om een strategie en visie te ontwikkelen voor de volgende stap na de Zeeheldenwijk en Port of Urk. In het college uitvoeringsprogramma wordt dit in een tweetal punten vertaald:

- *Samen met stakeholders ontwikkelen van een strategie in omgevingsvisie.* Dit is een wat cryptische formulering; wat betekent dit eigenlijk? Dit onderdeel ligt bij wethouder Foppen.
- *Met de Noordoostpolder in gesprek gaan over een gebiedsvisie Noordelijk Flevoland (Agenda Noordelijk Flevoland 2050*). Dit onderdeel ligt bij wethouder Middelkoop.

In de Kadernota staat dat op basis van de uitkomsten een bestuurlijke keuze gemaakt dient te worden voor het volgende woon- en werkgebied van Urk. Over de voortgang van de dialoog met de Noordoostpolder hebben wij in de commissievergadering van 12 juni

onze bezorgdheid geuit tijdens de Rondvraag. Wij signaleerden ontwikkelingen bij onze buurgemeente zoals rond de woningbouw en de huisvesting van arbeidsmigranten, die om bestuurlijke samenspraak en afstemming vragen. Ook recent kregen wij vanuit de samenleving vragen zoals: wat als de provincie bossen plant in de lange termijn groeirichting van Urk; wat als defensie daar oefengebieden voor laagvliegende helikopters projecteert? Kortom, het onderwerp lééft; en niet alleen in de raad. Vandaag herhalen wij dat het een gemiste kans zou zijn als ad hoc ontwikkelingen in gang gezet worden die haaks staan op de ambitie van beide gemeenten om tot een gemeenschappelijke visie en belangenbehartiging voor Noordelijk Flevoland te komen. Van de kant van de burgemeester hebben wij de verzekering gekregen dat op dit moment op het niveau van de managementteams hard gewerkt wordt aan de Agenda 2050. Onze aanvullende vraag is of ook de wethouders Foppen en Middelkoop hierbij betrokken zijn in de sfeer van politieke sturing en afstemming met hun collega's in Noordoostpolder?

3. Werken

Voorzitter, we beginnen met de ***visserij***. Volgens recente cijfers van de Wageningen University & Research (WUR) heeft de visserij een zorgelijk jaar achter de rug, zowel de kottervisserij als de garnalenvisserij. Volgens onderzoeker Kees Taal van de WUR is snel actie nodig om te voorkomen dat de Nederlandse visserij verdwijnt. Volgens Taal is er in de eerste plaats geld nodig. Er moet gezocht worden naar nieuwe technieken en vaartuigen. Daarnaast zijn vlootvernieuwing en andere manieren van vissen nodig, zo stelt Taal. Op Urk vestigen we onze hoop op de veerkracht en het innovatievermogen van onze vissers. Maar ook de overheid moet de belangen van de visserij recht in het vizier houden in de strijd om de bomvolle ruimte op de Noordzee en de soms al te drastische milieumaatregelen. Wat dat betreft is het een goede zaak dat in het nieuwe kabinet een staatssecretaris voor visserij aangesteld zal worden. Als dat te danken is aan de inzet van de BBB, dan kunnen we dat als CDA Urk alleen maar waarderen. Wij wachten de daden van het nieuwe kabinet met veel belangstelling af. De pulsvisserij zal ongetwijfeld weer hoog op de agenda komen te staan, na een positief wetenschappelijk rapport daarover. Schrijnend natuurlijk dat inmiddels al zoveel kotters zijn gesaneerd.

Het is een goede zaak dat de gemeente met voorrang gaat werven voor een nieuwe adviseur visserij. Ambtenaren komen en gaan, vaak met stille trom, meestal buiten het zicht van de gemeenteraad. Goed daarom om vandaag Juriean Brands heel hartelijk te bedanken voor zijn tomeloze inzet voor Urk en voor de visserij; vaak tegen de stroom in.

In de Kadernota wordt het Visserij ontwikkelplan benoemd. Zijn de plannen al verder geconcretiseerd en ligt daar ook nog een rol voor de gemeente? In ieder geval is blijvende aandacht voor diversificatie van onze economie noodzakelijk. De verbreding van de sluis bij Kornwerderzand is daarbij van strategisch belang, om de maritieme cluster verder te ontwikkelen. Vorige week, 19 juni, was er over dit project een bijeenkomst met leden van de Tweede Kamer om de urgentie voor snelle besluitvorming over het voetlicht te brengen. Wethouder Middelkoop daarbij aanwezig; bent u optimistisch gestemd over de voortgang?

Voorzitter, een enkel woord willen we wijden aan ***Energienet Urk***. Als we de planning halen staat dit onderwerp 4 juli op de agenda van de raad: wordt het een go of een no go. Het gesprek, voor en achter de schermen, binnen en tussen de fracties, en met het bedrijfsleven is nog volop gaande. Als we het hebben over spannende dilemma's in

besluitvormingsprocessen, dan hebben we het in deze raadsperiode hierover. We komen erop terug!

Komen we bij **Lemsterhoek** als zogenoemd 'transformatie / ontwikkelingsgebied'. In de Kadernota wordt terecht gesteld dat zich in Lemsterhoek veel verschillende functies bevinden die op onderdelen met elkaar conflicteren. Hierdoor ontstaan ruimtelijke, economische en maatschappelijke knelpunten. Visievorming is noodzakelijk zo wordt gesteld. Daarbij wordt gerefereerd aan de komst van Port of Uk met het adagium 'Juiste bedrijf op de juiste plaats'.

Wil het college daarmee suggereren dat bedrijven die op Lemsterhoek een onstuimige groei hebben meegemaakt, met name in de zalmindustrie, maar beter zouden kunnen vertrekken naar Port of Urk? Kort door de bocht geformuleerd: want we moeten ruimte vinden voor de Boni inclusief parkeerterrein en veilige oversteekpunten in een gebied met veel zwaar transport? Dat gaat inderdaad enorm conflicteren. In de Jaarrekening 2023 staat (pag. 22): 'De visievorming om van een bedrijfsgebied naar een gemengd gebied te komen is in volle gang en kan in 2024 worden afgerond'. Met die denkrichting kunnen wij niet meegaan, tenzij wij het college verkeerd begrijpen. Lemsterhoek heeft zich toch al op geheel autonome wijze ontwikkeld tot een dynamisch gemengd gebied met een heel eigen karakter? Het lijkt ons niet goed om daar min of meer achteraf een blauwdruk op te plakken waardoor ontwikkelingen stagneren. Ga uit van de dynamiek die er nu is en faciliteer primair de bedrijvigheid die daar is opgekomen. En als er dan ook nog ruimte is voor een brandweerkazerne of andere maatschappelijke initiatieven dan is dat mooi meegenomen. Graag een reactie van het college hierop.

4. Leven

Wij zijn content met de grote lijnen die in de Kadernota staan vermeld in het programma Leven. Zo is het een goede zaak dat het jongerenwerk wordt uitgebreid. Onze vragen liggen verder vooral in de sfeer van: ***hoe staat het ermee***? In de Jaarrekening 2023 staat dat de nieuwe nota Sport en Cultuur doorgeschoven is naar 2024, omdat het participatietraject nog doorlopen moest worden. Wanneer kunnen we de presentatie verwachten? In de Kadernota wordt nu trouwens gesproken van een sport- en cultuurvisie. Meestal gaat een visie aan een nota vooraf. Is dit een bewuste verandering van terminologie? Over sport gesproken: wordt voortgang geboekt in de planning voor de nieuwe sporthal in de Zeeheldenwijk, liefst multifunctioneel ingericht? Misschien kunnen plannen zoals ook voor andere maatschappelijke initiatieven zoals kerken en scholen bij de uitgifte extra punten krijgen als die multifunctioneel worden ingericht. N.a.v. de Tussenrapportage 2023 hebben wij met het college van gedachten gewisseld over de voortgang van de nota Varend erfgoed. We zien die nota niet terug in de Kadernota. Kan het college toelichten hoe het daarmee staat en welke bedragen daarvoor gereserveerd worden? In ieder geval zouden de bedragen van vorig kaar opgeteld worden bij de bedragen voor dit jaar. Wordt dit een structurele post in de meerjarenbegroting?

Ons is opgevallen dat rioolwateronderzoek in de Kadernota niet in de lijst met nieuwe ontwikkelingen staat opgenomen. Terwijl in het beleidsplan Sociaal Domein toch vermeld staat: "Rioolwateronderzoek gaan we als instrument serieus onderzoeken. De uitvoering van dergelijke onderzoeken krijgen een plek in het uitvoeringsprogramma." Maar in het uitvoeringsprogramma staat het ook niet benoemd. Betekent dit dat we het niet gaan doen; is die keuze al gemaakt na onderzoek naar dit instrument? Of is dit onderzoek nog

niet afgerond en kan het volgend jaar terugkomen? Uit de presentatie van de GGD in de commissievergadering van 11 juni kwam naar voren dat de vragenlijsten 2e en 4e klas niet passend zijn voor onderzoek naar het probleem van drugsgebruik, en juist die vragenlijsten zijn mede de grondslag voor de evaluatie van het DURF-beleid. We willen achteraf liever niet concluderen dat we dit facet beter hadden moeten monitoren. Graag een reactie van het college.

Tenslotte

Voorzitter, politiek is niet altijd dankbaar werk. Leven met kritiek, soms op de persoon gericht, is onderdeel van je werk. Processen voltrekken zich vaak langzamer dan je zou willen. Mondiale en landelijke ontwikkelingen spelen zich af buiten je cirkel van invloed. Waar haal je dan de motivatie vandaan waardoor je uiteindelijk toch kunnen zeggen: politiek is dankbaar werk. Ten eerste door het gevoel dat je er niet alleen voor staat: gezamenlijk dragen we de verantwoordelijkheid voor onze unieke gemeenschap Urk. Ten tweede, omdat we toch ook heel zichtbaar vooruitgang en resultaten boeken bij alle uitdagingen waar we voor staan. Denk aan de Michiel de Ruyterbrug en de ontsluiting van de Zeeheldenwijk. En ten derde, omdat we geroepen zijn tot dienst aan de naaste als bestuurders van de overheid. In het vertrouwen dat waar liefde woont, God zijn zegen wil gebieden. Dat vertrouwen wensen wij iedereen de komende raadsperiode toe: college, ambtelijke staf en collega's. Dank u wel voor uw aandacht.